

Powtórka z podatku dochodowego

Zmiana zasad płacenia zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób fizycznych wprowadzona 1 stycznia 1995 spowodowała wiele zamieszania wśród osób wykonujących tzw. wolne zawody, w tym geodetów. Dopiero 17 lutego dyrektor Departamentu Podatków Bezpośrednich i Opłat Ministerstwa Finansów rozesłał do wszystkich Izb Skarbowych pismo wyjaśniające wątpliwości dotyczące opodatkowania przychodów z wykonywania wolnych zawodów. Kolejne pismo, z 21 lutego, jest uzupełnieniem powyższej interpretacji.

We wspomnianych dokumentach Ministerstwo Finansów ze szczególnym upodobaniem posługuje się przykładem lekarza weterynarii, informując jednocześnie, że przychody uzyskiwane przez geodetów podlegają opodatkowaniu (z wyjątkiem karty podatkowej) na analogicznych zasadach jak przychody lekarzy weterynarii. Poniżej przedstawiamy Państwu obydwa te dokumenty, z niewielkimi skrótami i podkreśleniami pochodzącymi od redakcji.

Warszawa, 1995-02-17

W związku z napływającymi zapytaniami dotyczącymi opodatkowania przychodów z wykonywania wolnych zawodów Ministerstwo Finansów uprzejmie wyjaśnia.

1. Za przychody uzyskane z wykonywania wolnego zawodu, zgodnie z art.14a ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zwanej dalej ustawą, uważa się przychody z osobiście wykonywanej działalności, a w szczególności: przez lekarzy wszystkich specjalności (w tym lekarzy weterynarii), techników dentystrycznych, felczerów, położnych, pielęgniarek, prawników, ekonomistów, inżynierów, architektów, techników budowlanych, **geodetów**, rzeczników patentowych, tłumaczy oraz księgowych.

„Osobiste wykonywanie wolnego zawodu” oznacza wykonywanie działalności bez zatrudnienia osób na podstawie umów o pracę oraz umów zlecenia i umów o dzieło.

Działalność nie traci przymiotu wykonywanej w ramach wolnego zawodu, jeżeli przy świadczeniu usług zatrudniane są osoby, które nie wykonują czynności związanych bezpośrednio z tym wolnym zawodem. Dotyczy to osób zatrudnionych wyłącznie do prac o charakterze pomocniczym, tj. do prowadzenia kasy i księgowości, prac porządkowych, przyjmowania zleceń na usługi, pracowników obsługi biurowej, kierowców itp.

2. W przypadku gdy podatnik uzyskuje przychody (z osobiście wykonywanej działalności) w ramach wolnego zawodu – wyłącznie od osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej lub podmiotów gospodarczych i wykonuje te usługi wyłącznie dla potrzeb tych podmiotów i tego samego rodzaju usług nie wykonuje na rzecz ludności (a więc gdy działalność ta, zgodnie z przepisami art.13 pkt 8 ustawy nie jest uznawana za działalność gospodarczą), nie może oczywiście korzystać z opodatkowania w formie ryczałtu i nie ma również obowiązku prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Przychody te są traktowane w ustawie analogicznie jak przychody z tytułu osobistego wykonywania usług na warunkach umowy zlecenia. Podmioty wypłacające należności z tego tytułu obowiązane są jako płatnicy potrącać zaliczki na podatek dochodowy w wysokości 20% przychodu pomniejszonego o koszty uzyskania również w wysokości 20%. Płatnicy ci obowiązani są

potrącone zaliczki wpłacać w terminie do 7. dnia następnego miesiąca do urzędu skarbowego, właściwego według miejsca zamieszkania podatnika, a po upływie roku obowiązani są sporządzić informację wg wzoru PIT-8B. Podatnik zaś po upływie roku obowiązany jest złożyć zeznanie podatkowe w terminie do 30 kwietnia roku następnego.

3. Jeżeli podatnik świadczy osobiście usługi (w ramach wolnego zawodu) na rzecz ludności lub podmiotów, o których mowa w pkt 2, i równocześnie na rzecz ludności, może w 1995 r. opłacać podatek dochodowy:

a/ w formie karty podatkowej ...[nie dotyczy geodetów - przyp. redakcji]

b/ na ogólnych zasadach, w oparciu o zapisy w podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Podatkową księgę przychodów i rozchodów jest obowiązany prowadzić zgodnie z rozporządzeniem z dnia 15 grudnia 1992 r. (Dz.U. 99, poz. 496, z 1993 r. nr 59, poz. 274 i nr 131, poz. 624 z 1994 r. nr 140, poz. 788 oraz z 1995 r. nr 9, poz. 44).

4. Ministerstwo Finansów przypomina, iż **przychody z wykonywania wolnego zawodu w 1995 r. zostały wyłączone z opodatkowania w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych** na zasadach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób fizycznych (Dz.U. nr 140, poz. 786 i z 1995 r. nr 9, poz. 43)(§ 3 ust. 1 pkt 3 lit. d rozporządzenia).

5. Jeżeli podatnik zatrudnia osoby wykonujące usługi związane bezpośrednio z danym zawodem, przychodów z tej działalności nie zalicza się do wolnych zawodów, o których mowa w art. 14 ustawy, lecz zalicza się je do przychodów (art. 14 ustawy) z pozostałej pozarolniczej działalności gospodarczej.

6. W przypadku gdy lekarz weterynarii zatrudniał od początku przy świadczeniu usług w 1995 r. pracowników – przysługuje mu prawo do korzystania z ryczału ewidencjonowanego, o ile spełnia pozostałe warunki.

7. Jeżeli podatnik ten w roku 1994 wykonywał działalność w ramach wolnego zawodu, a w 1995 r., po okresie, w którym zatrudniał pracowników, w tym również na podstawie umowy zlecenia, będzie osobiście świadczył usługi – tj. będzie wykonywał w ramach wolnego zawodu, utraci prawo do zryczałtowanej formy opodatkowania za cały 1995 r. W tym przypadku za okres od początku roku do końca miesiąca, poprzedzającego miesiąc, w którym utracił prawo do ryczału, złoży jedną deklarację (PIT-5), w której wykaże w łącznych kwotach przychody, koszty, dochody oraz wysokość zapłaconego podatku za ten okres.

W dniu utraty prawa do ryczału powinien założyć podatkową księgę przychodów i rozchodów i zawiadomić o jej prowadzeniu urząd skarbowy. W deklaracji (PIT-5) za miesiąc, w którym utracił prawo do ryczału, powinien wykazać zarówno przychody, koszty i dochody za okres do utraty prawa do ryczału, jak też wynikające z księgi przychodów i rozchodów.

8. Jeżeli jednak podatnik rozpoczął w ciągu 1995 r. wykonywanie (przy zatrudnieniu pracowników) usług weterynaryjnych, jest zobowiązany opłacać ryczałt ewidencjonowany od dnia uzyskania pierwszego przychodu, chyba że zrzeknie się ryczału i wybierze opodatkowanie na ogólnych zasadach.

9. W razie gdy podatnik, który rozpoczął działalność w 1995 r. i opłacał ryczałt ewidencjonowany, przestał zatrudniać pracowników (dotyczy to również zatrudnienia na umowę zlecenia), utraci prawo do ryczału od dnia, w którym uzyska przychód z usług wykonywanych osobiście, tj. z wolnego zawodu. W tym przypadku od tego dnia jest zobowiązany zaprowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów, zawiadomić urząd skarbowy o jej prowadzeniu i opłacać podatek dochodowy do końca roku na ogólnych zasadach, składając co miesiąc deklarację (PIT-5), a do 30 kwietnia 1996 r. złożyć zeznanie podatkowe.

10. W przypadku prowadzenia działalności w formie spółki cywilnej, której wspólnikami są np. lekarze weterynarii, przychody z tej działalności zalicza się do przychodów z pozostałej pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 14 ustawy). Wspólnicy spółki mogą być opodatkowani w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych, o ile spełniają pozostałe warunki i nie zrzekną się tej formy opodatkowania.

Ponadto Ministerstwo Finansów przypomina, że w przypadku gdy lekarz weterynarii wyznaczony do wykonywania czynności urzędowych odprowadza na rzecz Państwa określoną, procentową kwotę uzyskanych wpływów, o kwotę tę ulega zmniejszeniu wysokość przychodu.

Warszawa, 1995-02-21

Nawiązując do pisma z dnia 17 lutego 1995 r. (...). Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje, iż wyjaśnienia dotyczące opodatkowania przychodów uzyskiwanych przez spółki lekarzy weterynarii wymagają uzupełnienia, bowiem tylko działalność wykonywana w formie spółki zatrudniającej pracowników wykonujących czynności związane z istotą tego zawodu nie jest zaliczana do wolnych zawodów i może korzystać z opodatkowania w formie ryczału od sprzedaży ewidencjonowanej.

Natomiast przychody wspólników spółki cywilnej nie zatrudniającej pracowników, z wyjątkiem osób, które nie wykonują czynności związanych z istotą tego zawodu, zalicza się do przychodów z wolnych zawodów. W tym wypadku wspólnicy nie mogą korzystać z ryczału ewidencjonowanego. Podatnicy ci są obowiązani opłacać podatek dochodowy na ogólnych zasadach prowadząc księgę przychodów i rozchodów.

Jednocześnie Ministerstwo Finansów informuje, iż przychody uzyskiwane przez geodetów podlegają opodatkowaniu (z wyjątkiem karty podatkowej) na analogicznych zasadach jak przychody lekarzy weterynarii.